Ն. 4617 — 1881 ԱՊՐԻԼ 11 ՇԻՄԱՍ. ԻՐԹԷՍԻ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱ ԱՊՐԻԼ 23 ՇԻՄԱՍ. ԻՐԹԷՍԻ — Ն. 4617

22 ԻՆՁԻ ՍԷՆԷ — ١٢٩٨ ՃԷՄԶ. ԷՎ. ٢٤ — 40 ՓԱՐԱ.

Մասեցաց Էջերեր

22 ԻՆՁԻ ՍԷՆԷ — ١٣٩٧ ՆԻՍԱՆ ١١ — 40 ՓԱՐԱ.

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԻՐՃԻԵԱՍ

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱՅԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Աթինա, 22 ապրիլ

Հարպիեէ նաղբրը Մ. Մավրօմիխալինն իսթիֆասը դապուլ օլունուպ, եէրինէ դայմագամ Վալթինօս հարպիեէ նաղբրը նասպ օլունմուշ տուր։

Հիւքիւմէթ եարքն, Մ. Վալթինօսուն եէմինինտէն սոնրա, սիւֆէրանքն սոն նօթասը ճէվապքնը վիրէճէք տիր։

Բօմա, 22 ապրիլ

Թապարդ (Թունուստա տը) ճէզիրէսինէ միւթէվէճճիհէն պիր միգտար ասքէրի համիլ օլարագ, պու սապահ Պոնտան պիր Ֆրանսըզ հարպ սէֆինէսի կէչմիշ տիր։

Աթինա, 22 ապրիլ

Յիւն ագշամ ագտ օլունան մէճլիսի վիւքէլտա, հարպիեէ նաղբրը Մ. Մավրօմիխալի, պու կիւն քէնտիէրինէ թէսլիմ օլաճագ օլան սիւֆէրանքն միշթէրէք նօթասընա գարշըլըգ Եունան հիւքիւմէթի թարաֆընտան վէրիլէճէք ճէվապնամէտ, Եունանքն սոն նօթասընա էվրօբա դապինէթօլարը թարաֆընտան վէրիլմիշ օլան մանէտատան, եանի Եունանիսթանքն, սիւֆէրանքն թէքլիֆինի սատէճէ դապուլ իթտիկի մանէտաք վիրիլտիկինտէն, վէ հիւքիւմէթի Եունանիէէնին ճէվապնամէսինտէքի գուեուտք իհթիեարթէէ տայիր տէվլէթլէրին նօթասընտա պիւսպիւթիւն սիւքիւթ իթթիֆազ օլունմասընտան տօլայը իզհարը թէաճճիւպ իտէճէք տիր։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՅԷ

Յիւնքի նիւսխէմիզտէ, Տէրվիշ բաշա հաղրէթլէրինին պաղը մուհիմ թէշէպպիւսաթը ասքէրիեէտ պուլունտուղունու, վէ կէկալըգ էհալիսինէ խիթապէն նասիհաթ եօլու պիր իլանամէ նէշր իթտիկինի եազմըշ իտի։

Ալտըգմըզ սոն խապէրլէրէ կէօրէ, բաշալ միշարիլէյհ, էլթիմա թարաֆլարընա գարըշըգըզը թէսկին իթմէք իչին սիլահ գուլլանմաղա մէճպուր օլարագ, բէք միւքէմմէլ սուրէթտէ մուվաֆֆաթ օլմուշ տուր։

Պու հարէքէթի ասքէրիեէ իւղէրինէ Իւսկիւպ թարաֆլարընտա ասայիշ իտտէ օլունուպ, բաշալ միւշարիլէյհ Բրէզրինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իլլէմիշ տիր։

(Վոէբ)

—Խարիճիեէ նաղբրը Ասքմ բաշա հաղրէթլէրի, սէֆիրլէրին միւշթէրէք նօթասընը գապուլ իթտիկի միւնասէպէթլէ, մուգավէլէնամէ վէ եախօտ սուրէթի թէսվիեէ գաթիէն գապուլ օլունտուղու հալտէ, պունուն իճրասը իչին ճանիպի Պապը Ալիտէն գօմիսէրլէր թայէին օլունաճաղընը պէեան իլլէմիշ, վէ միւշարիլէյհին ճէվապը մէզքիւրու հիւսնի թէէսսիրի մուճիպ օլմուշ տուր։

— Մ. Գումունտուրօս Աթինատա պուլունան էլչիլէրէ, տէվլէթլէրին եանեաեը նէ եարաճագլարընը սիւալ իթմիշ տիր։ Մէֆիրլէր տախի պու խուսուստա թալիմաթլարը պուլունմատըգընը, վէ Էվրօբա թարաֆընտան պու մէսէլէնին միւզաքէրէ օլունուպ օլունմաեաճաղընը պիլմէտիքլէրինի պէեան իլլէմիշլէր տիր։ Պու ճէվապ պաղը թէսավվուրատը ճէհտիէեէ աչըգ պիր գաբու պըրագմըշ տըր։

— Ինկիլթէրրանքն Տէրիսատէթ սէֆիրի Մ. Կոշքն, էվվէլկի կիւն Պապը Ալիեէ կիտէրէք, խարիճիեէ նաղբրը Ասիմ բաշա հաղրէթլէրիլէ պիր միւտտէթ միւլազաթտան սոնրա ավտէթ իթմիշ, վէ օրատան Ալմանիա սէֆարէթխանէսինէ կիտիպ, Եունանիսթանա թէրք օլունան արաղինին սուրէթի թէսլիմինէ տայիր օլան մուգավէլէնամէյի թանզիմ իթմէք իւղրէ, օրատա ագտը իճթիմա իթմիշ օլան տիկէր էլչիլէրլէ պիրլէշմիշ տիր։

— Դարա տէնիզտէ ճան գուրթարան մէվգիլէրի իսլահաթընը միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ, թէշքիլ օլունան միխթէլիթ գօմիսիօն բէնշէնպիհ կիւնիւ Տիլավէր բաշանքն թահթը բիեառէթինտէ օլուղու հալտէ իճթիմա իթմիշ տիր։

Տիլավէր բաշա, թարիֆանքն թատիլինէ, վէ գօմիսիօնուն, մահէլլինէ ազիմէթլէ թախլիս մէվգիլէրինի մուաեէնէ, վէ մուհասէպաթը բույէէթ իթմէք իւզրէ, Օսմանլը մուրախխասը Մէհէմմէտ պէյին իլք պէեանաթընը թէքրար էյլէմիշտիր։ Գօմիսիօն շիմտիլիք եէվմի իճթիմաընը թայէին իթմէքսիզին սաղըմըշ տըր։

— Էվվէլքի կիւն սոֆիթալարա պիրէր մաաշ վէրիլմիշ տիր։

— Ֆիւրախսթանտան վիրուա իտէն պաղը սահիհ խապէրլէրէ կէօրէ, շէյխ Իսպէյտուլլահ քէնտի մահէլլինտէ իգամէթ իթմէքտէ տիր։

Մախտումու շէյխ Ապտիւլ Գատէր Իրան իւղէրինէ հիւճում իչին Ֆիւրալէր թարաֆընտան պիր տէրճէճէ գատար թէշվիգ օլունմուշ իսէ տէ, բէտէրի թարաֆընտան մէն օլունմուշ տուր։ (Վոէբ)

—Սագըզ աֆէթզէտէկեանքնա մուավէնէթտէ պուլունմագ իւզրէ թէշէքքիւլ իթմիշ օլան մէրքէզ գօմիթէսինին, Դաաք քէօյիւնէ եէրլէշիրիլմիշ օլան 50 նէֆէր աֆէթզետկեանը կէչինտիրմէքտէ օլտուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Սագըզ աֆէթզէտէկեանը մէնաֆիինէ օլարագ կէլէճէք մայիսին Շինճի կիճէսի Պիւքրէշտէ պիր գօնսէր վէրիլէճէկի Ռումանիա դաղէթալարը բիվառաթընտան տըր։

—Ֆրանսա սէֆարէթինին մահէթինտէ պուլունան Բէթրէլ նամ վարօր Գալատա հարէքէթ իթտիկինտէն, սէֆինէյի մէղբիւրէ եէրինէ մուվազգաթէն պուլունմագ իւզրէ, Բիւրէա լիմանընտան Զօրթիժէօր նամ վարօր Տէրիսատէթէ կէլէճէք տիր։

—Թունուս պէյլինին պիրատէրի 3–4002 ասքէր իլէ հարէքէթ իթմէք իւզրէ պուլունտուղունտան, Թունուստա պուլունան ումումի էհալիսէն, վէ հաթթա Ֆրանսա թէպասընտան պուլունան եէհուսի գունտուրաճըլարտան տախի իեանէյի հարպիեէ թալէպ օլունմուշ, վէ պունլար բրօթէսթօ իտիպ, Ֆրանսա գօնսօլօսխանէսինէ միւրաճաաթ իթտիքլէրինտէ, հիւքիւմէթի մահէլլիեէեէ իթաաթ իթմէքլէրի թէնպիհ օլունտուղու, վէ Այի պէյլին սէվգիեաթը ասքէրիեէ իչին Ֆրանսըզ շիրքէթի տէմիր եօլունու իսթիմալ էթմէյիպ, ասքէրի եուրիւտէրէք սէվգ իթտիկի, Թունուստան եազըմըշ տըր։

—Լա Թիւրքի ղազէթասընտա պէր վէճճի ախի օգունմուշ տուր.

Սէլանիքէն այտրդրմըզ մէքթուպտա Արնավուտլուգ գարըշըգըզընտա, Տէրվիշ բաշա հաղրէթլէրի թարաֆընտան իսթիհսալ օլունան նէթիճէլէր իւզէրինէ պաղը թաֆսիլաթ պէեան օլունմուշ տուր։

Թահրիրաթը մէզքիւրէտէ կէօրիւլճէկկի վէճճէ, հէյէթի իթթիհատիեէ լուէսասը Բրէզրին վէ եագօվատա պուլունանլար միւսթէնա օլարագ, արզը միւթավաթ իթմիշլէր տիր։ Եագօվա վէ Բրէզրին լուէսասը տախի մուխալիֆէթլէրինտէ իսրար իթտիքլէրինտէն, Տէրվիշ բաշա, պունլարը տայիրէյի իթաաթա խատէեէ մէճպուրիեէթ կէօրմիշ տիր։

—Սէլանիքտէն Վագըթ ղազէթասընը պիր թէլէկրաֆտա, պու պապտէ աթիտէքի մալիմաթ վէրիլմիշ տիր.

Սէլանիք, 20 ապրիլ.—Տէրվիշ բաշա, պու կիւն Բրէզրին վէ Եագօվա Արնավուտլարընա ղալէպ իլէ, ըմթիմօ նամ մահէլլի զապթ իթմիշ տիր։ Էրպապը շուրիշ մաղլուպ օլարագ ֆիրար իթմիշլէր տիր։ Տէրվիշ բաշա Բրէզրինէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմէքտէ տիր։

—Էլճէվայիպ ղազէթասը ճանիպի հիւքիւմէթի Սէնիյյէտէն պիլ քիւլլիեէ ֆէսխ ու իլղա օլունմուշ տուր։

—Իսթանպօլ ղազէթասընքն բիվառէթինէ կէօրէ, Պէյօղլունտա Ակնալը Զէյմէտ խաֆիեէ մէմուրլարը թարաֆընտան էվվէլկի ագշամ սաաթ սէքիզտէ, բօլիթիգա էսպապքնտան իլէրի կէլմիշ օլմասը մաղնուն օլան պիր թէվգիֆ իճրա օլունմուշ տուր։ Թէվգիֆ օլունան պիր Լէհլի հէքիմ օլուպ, խանէսինտէն չըգարը չըգմազ պիթթէվզիֆ օլտատա պէքլէմէքտէ օլան ուրապաեա պինտիրիլէրէք կէօթիւրիւլմիշ տիր։

—Պիր գաչ վագըթտան պէրու Պէյօղլունտա տօլանտրըճքնքն պիրի բէյտա օլարագ, քէնտիսինէ ինկիլթէրրա դօնսօլօսխանէսի վէքիլխարճը իսմինի վէրիպ, էօթէյտէն պէրիտէն հէր կիւն 80–100 ղրուշլուգ եէեէճէք ալըը, դօնսօլօսխանէ դարուսունա դատար կէթիրտիր, վէ օրատա պիր աղ տուրարագ, կիւեա եէեէճէկկի ալտըղը տիւքքեանտա պիր շէյ ունութմուշ օլտուղունու պէեան խտիպ, կէլէն հէրիֆի սավտըգտան սոնրա, քէնտիսի տախի եէեէճէքլէ պէրապէր սավուշուր իսմիշ։ Կէչէն կիւն տախի դատապքն պիրիսինտէն պիր գուզու գալտըրարագ դօնսօլօսխանէ գարուսունա կէլտիկի վագըթ նասընա ասըլ վէքիլխարճ իլէ դօնսօլոսուն ղէվճէսի հէրիֆին հիլէսինի սեզերէք քէնտիսինի թութտուրուպ բօլիսէ թէսլիմ էյլէմիշլէր տիր։

—Եունան սէֆիրի Մ. Գունտուրիօթի, Գամպօճ նամ Ֆրանսըզ բօսթա վարօրույա Աթինատա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտիկի սրրատա, սէֆարէթ վէ դօնսօլաթօխանէ մէմուրլարը, վէ Եունան միւթէպէրանը վէ Մ. Ժօրժ Զարիֆի վարօրա կիտէրէք, միշարիլէյհ իլէ վէատաշմըշլար տըր։

ԳԱԹՕԼԻՔԼԷՐ ՄԷՍԷՂԷՍԻ

Ֆար տիւ Պօսֆօրուն ալաֆրանկա սառա 90 թարիխի նիւսխէսինտէ, միլլէթիմիզ էրմէնի գաթօլիք գըսմքնքն բաթրիգ ինթիխապը հագդընտա եագքն վագրթտա պույրուլթուի ալի կէլէճէկկինի պէեան իլէ, օլ պապտէ էֆրատը միլլէթ թէվզի օլունաճագ էվրագ վէ սայիրէնին տախի բաթրիքխանէտէ հազրը վէ ամատէ օլտուղունու պիլտիրմիշ տիր։

Կէչէն սոն նիւսխէլէրիմիզտէն պիրիսինտէ, պու մատտէ հագդընտա եինէ պահս իթտիկիմիզ սրրատա, պիզ տախի, օրթատա տէվլէրան իտէն թէվաթուրլար վէ ալտըղըմըզ մալիմաթա պինտէն, մէղքիւր պույրուլթունուն եագքնլարտա շէրէֆսուզտուր պույրուլճաղընը եազմըշ իտի, հալ պու քի հէնուզ ումումի պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէլմէտիկինէ, վէ պու եօլտա պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէլմէյինճէ, տէվլէթճէ մէղքիւր պույրուլթուի ալինին չէրէֆթէսսիր օրմաեաճաղը սէօղլերինէ տէ պագըբի իսէ, իշպու պույրուլթունուն բաթրիքխանէնէ իզամը բէք տէ եագքն կէօրինմէմէքտէ տիր։

Հալ պու քի, նասըլ քի մէղքիւր սոն նիւսխէմիզտէ տախի սէօյլէմիշիզ տիր, մատտէ, պույրուլթունուն կէլիպ կէլմէմէսինտէ օլմաեաքպ, իլա չու եըլանմըշ ֆէնալըգը վէ միւնազաաեը գաթիէն հալ ու թէսվիեէ իթմէքքի, վէ պիր թագըմ եէնիտէն Հաաանը չըգարագ, միլլէթի քէնտի էլլէրնտէ ալէաթ իթմէմէլէրի իչին, էվվէլճէ թէտարիրի մազպուլթէյի իթթիխազ էյլէմէքտէ տիր, չինքի պիզ տախի, միլլէթիմիզ Գաթօլիքլէրինին մէնաֆիյի, թէրագդը վէ թէգատուիմիւֆիյի իչին, մէյտանտա օլան չու իթթիֆագըզըզը ատֆ ու իզալէսիյլէ, պիր ան էվվէլ բաթրիգ ինթիխապընը արզու իտէնլէրտէնիզ, լաքին էկէր պու ինթիխապ, իլէրուատ եինէ պիր գաբըշըգըզը միւվէտտի օլաճագ իսէ, պունա զիեատէսիյլէ էսէֆ իտէրիզ։

Պինաէն ալէյհ, պէօյլէ պիր գավի վէ մազպութ էսաս իւզէրինէ միւպթէնի պիր իթթիֆագ հուսուլէ կէթիրմէք, վէ մուախխարէն բաթրիգ ինթիխապը մատտէսինէ թէշէպպիւս իյլէմէք իչին, խալտանէ վէ ինթար եօլունտա սէօյլերիզքի, պույրուլթույի ալի կէլսէ կէլմէսէ, էվվէլա, միլլէթին պու կիւնքի պուլունտուղու հալը հազրը անլամագ, սանիէն, միսթագպէլտէ նէ եօլտա հարէքէթ իտիլմէսի լազըմ կէլտիկինի միզաքէրէ իթմէք, վէ սալիսէն, բաթրիգ ինթիխապը իչին իճապ իտէն մուամէլաթը իճրա էյլէմէք, վէ սայիրէ հագդընտա մուապահասաթտա պուլունմագ իւզրէ, ումումի էրմէնիգաթօլիքլէրինտէն միւրէքքէպ պիր մէճլիսի ումումի ադտ խիտմէլի տիր։

Միլլէթիմիզ Գաթօլիքլէրի շունճա զէմանլարտան պէրու կէօրիւքլէրի վագըթլարտան թէճրիւպէքքար օլմուշ, վէ միլլէթ իլէ մէդհէպի պիրի պիրինտէն ֆարգա միւգթէտիր պուլունմուշ օլտուգլարընտան, պունտան պէօյլէ քէնտի հէր ումուր վէ խուսուսլարընը պիր թագըմ էմէնֆասաթբէրէսթլէրին էլինտէ պրագմաեարագ, ալէմի մէտէնիյէթտէ՞ եաշամագտա, վէ հէր միլլէթ կիպի քէնտիլէրին տէ, միլլէթմագտա օլտուգլարընը անլաեաճագ, վէ մուճիպինճէ հարէքէթ իտէճէքլէրինի մէմուլ իտէրիզ։

Ա Զ Դ

Ցառաջիկայ կիւրակէ, 12 ապրիլ, Ս. Զատկի օրը Սեբաստիոյ առաջնորդ Դեր. Պետրոս արքեպս. Ս. պատարագ պիտի մատուցանէ ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Ղալաթիոյ։

Ի դիմաց

Թաղ. խորհրդոյ Ղալաթիոյ

Վան Ատենադպրի Ատենապետ

Ց. Ցէլէբեան Դ. Դուլբեան

ՁԷՕՐԷՔ

ԲԱՍԳԱԼԵԱ ԻԶԻՆ

Ամսոյս Մէճիտէ Նօմէրօ 4, Մբսբը լօգանթասը գարշբսնտա, Վիէնալը ֆուրունու, էհալիէ վէ քէնտի միշթէրիլէրինէ իլան իտէյօր քի, հէր սէնէ պու վագրթտա խայլի մասրաֆլար իտէրէք ճատտէտ թիւքեանլար թութուպ վէ պու սէպէպտէն բէք չօղ բարարար սարֆ ինթիկի իչին մալի քէնտիսինէ զիեատէ օլտուղունտան բահալը վերիլիրիտի, լաքին պու սէնէ եինէ էվվէլքի սէնէլէր կիպի հէմ էյի պիրինճի ճինս Միլանօ եաղը իլէ թէմիզ Զէօրէկլէր եարբըմըզ վէ հէմ թիւքեան իչին զիեատէ մասրաֆլար օրմատըզընտան հէր սէնէտէն զիեատէ էհվէն ֆիեաթ իլէ սաթըլաճագ տըր։

Ֆիեաթ օղդասը 14 ղրուշ

ՄԻԽՕԼՕ ԳԱՐՏԱՇԵԱՆ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Թայմս ղաղէթասընը, ապրիլ 16 թարիխի Նիւսիէսինտէ, Շարդիէվրօբա լուզերինէ եազտըղը պիր պէնտի մախսուստա աթիտէքի տիգաթէ շայեան ճիւմլէլեր կէօրիւլմիւշ օլմաղէ, Մէսէնճըրտան նադէ էյլէրիզ.

«Տէվլէթի Օսմանլիէյի իհաթա իտէն միւշքիւլաթ, գօնշու տէվրէթլէրի հըրսը շանընտան վէ եախսա թազիդ ալթընտա պուլունան պաղը միլլէթլէրին ատէմի խօշնուտիեէթինտէն իսէ, տահա զիեատէ վուգուաթլարը գարշը գօնուլմազ կիտիշինտէն իլերի կէլմէքտէ տիր։ Էվրօբայի Օսմանլիին գուսուր գալան եէրլէրինտէ, էհալի մէզհէպճէ վէ դավմա բէք զիեատէ գարըշմէշ տըր, հալ պու քի Ասիատա Խըրիսթիեանլար բէք ազըդ տըրլար։ Պինապէրին տէվլէթի Ալիեէ շիմտի ֆիլիէն վէ բէք ազ իսթիանիեէթլէ, պիր Իսլամ իտարէսի օլուպ, իլէրուտէ Պապը Ալի ճանիպինտէն իճրա իտիլէճէք թազիդ, պիր թագըմ թէվէճճիւհաթը մախսուսէյի մէզհէպիեէ վէ գավմիեէ իլէ տէյիլ, իլա ինանկյէթ վէ մէտէնկյէթ մէնաֆիյի ումումիեէսիյլէ իտարէ օլունաճագ տըր։ Զաթէն Էվրօբա, Թիւրքիատա իտարէճէ խլահաթը շիտտէթլէ թալէպ իտիեօր իսէ, Իսլամ մէմալիքինտէ մէզհէպճէ սէրպէսիեէթ օլմաղընը իչին տէյիլ, իլա իտարէյի Օսմանլիէնին մաթըլուպը վէճհ իլզրէ օլմամասը իչին տիր։ Զաթը հազրէթի Բատիշահինին սալթանաթլարը հէնուզ պիւյիւք տիւր, վէ բուհանիճէ բիւճհանկյէթլէրի աէ, կէրէք քէնտի իլլքեասընտա վէ կէրէք խարիճտէ ինքեար օլունմազ սուրէթտէ տիր, հալ պու քի միլլիեէճէ իտարէսի խլահաթա միւհթաճ տըր։ Պիզ Թիւրքիատան եագամըզը սբերքին Էվրօբանընտա, քէնտի մէնաֆիյի ալիեէսի վէ ումումէն ինսանկյէթ մէնաֆիյի իչին, Թիւրքիաեը պիր ազ իսլահէ տավէթ իթմէքլիկէ հագդը պուլունտուղունու ինքեար կէլէմէյիզ։ Տէվլէթի Ալիեէ մէզքիւր իսլահաթը իճրաեէ մուվաֆֆագաթ իթթիկինտէ, Էվրօբա տախի քէնտի թէպլիղաթընը տուրտուրմագ, վէ մատտի եարտըմընը իպրաղ իթմէքլէ իքթիֆա ի-տէճէք տիր։ Տէվլէթի միւշարիլէյհա, մէտէնի տէվլէթլէր սբրասընա կէչէր իսէ, ղարպէն եաղմուր կիպի սէրմաեէսի, մուհասէնաթը նաֆիասը իլէ պիրլիքտէ մէմալիքի Մահրուսէ իւզերինէ եաղաճագ, վէ Թիւրքիանընն մամուրիյէթինի իեատէեէ սէպէպ օլաճագ տըր։»

«Պէօյլէ պիր շարթը իճրա իթմէքլիք շիւպհէսիզ միշքիւլ տիւր, լաքին պունուն մէմուլ օլունամաեաճաղընը վէ միմքիւնսիզ խաուկինի պէեան իթմէք տէ, շիւպհէսիզ մուվաֆըգը մասլահաթ տէյիլ տիր։ Եալընըզ շուրասը պէեան օլունապիր քի, տէվլէթի Ալիեէնին թէրագդը վէ թէճէտտիւտ եօլունա կիրմէք իչին եէտինտէ ֆուրսաթը վար տըր։»

Իշպու պէնտին սօն ճիւմլէսի, ֆուրսաթտան իսթիֆատէ իթմէքլիք էհէմմիեէթի, Թայմըսըն նօգթայի նազարընճա, տէվլէթի Ալիեէ իչին նէ գատար հաեաթի օլտուղունու կէօսթէրիր։ Թայմըսըն պու պապտէքի հագդը, ապա ինքեար օլունամազ։ Սէրմաեէ օլմատըղը իչին, տէվլէթի Ալիեէնին տիւշար օլտուղու մուխթարա, տէրմանընընը եավաշ եավաշ վէ տէհշէթլի պիր էօլիւմ մուխթարասը տըր։ Տիւնեանընն հէր թարաֆընտա բարասընընը ինթաճ իթթիկի ֆէնալընընը պիր տիր։ Սանասթլար տուրուր, մահսուլաթ ազալը, ինդիպաթը իճթիմաի մահվ օլուր, էնանիեէթ արթար, գանուն հիւքիւմիւզ գալը, հայտուտլուգ, նիզամընընը, վէ էհալինին հիճրէթի, իլմի բաղդամ հիսասընը պու հուրա կէլիր։ Իշթէ տէվլէթի Ալիեէյի թէհտիտ իտէն ֆէնալընընը պունար տըր, անճագ պու թէհտիտ նէ գատար տէհշէթլի տախի օլսա, եինէ մուխթարանընն էօնիալընապիլիր։ Էվրօբատա քի հիսսիեաթ, տէվլէթի Օսմանլիէնին պագասընա միւսայիտ տիր, ֆագաթ պու հիսսիեաթ, իշպու տէվլէթին գուվվէթլի վէ մամուր օլմասընը խաթէր. տախիլի խաթիրահաթ իչին տէ էն իյի թէէմինաթ, մամուրիյէթ վէ սէատէթի հալ տըր։ Սըրֆ բուհանի վէ Իսլամիյէթ նօգթայի նազարընընա պիլէ, տիկէր սուվէրի հիւքիւմէթլէ հէր կիւնա նամիսայիտ թէշպիհի մէն իթմէք, վէ Էվրօբանընն պիլճիւմլէ բայիթախթլարընընա շարդ լիսանլարընտա քի միւրէվվիճի էֆքեարլարը արթմագտա օլան շու տիւշմէն մաթպուաթը սիւքիւթէ մէճպուր գելմագ իչին, տէվլէթի Օսմանլիէնին գուվվէթլի վէ մամուր օլմասը, քէնտի մէնաֆիինէ մուվաֆըգ տըր։ Թայմըսըն տէտիկի կիպի, էկէր հիւքիւմէթի Սէնկյէ իսթէր իսէ, «Էվրօբա մատտէթէն քէնտիսինէ եարտըմ իսէճէք, վէ եաղմուր կիպի սէրմաեէ, մուհասէնաթը նաֆիասը իլէ պիրլիքտէ մէմալիքի Մահրուսէ իւզերինէ եաղաճագ, վէ Թիւրքիանընն մամուրիյէթինի իեատէեէ սէպէպ օլաճագ տըր։»

Հիւքիւմէթի Սէնկյէնին իշպու հաեաթ եաղմուրունու արզուիտիպ իթմէտիկինի, միւսթաղպէլ պիզէ անլաթաճագ տըր։

ԲՕԼԻԹԻԳԱՃԱ ՊԻՐ ԽԱԶԼԻ

ԽԷԹԱԼԱՐ

Պու քէրրէ Բարիզտէ մէվգիի ինթիշարէ վաղ օլունուա. Մ. Նուէ-ճաթը տա խայլիճէ էհէմմիեէթլի օլմաղէ, զիքրէ շաեան օլան պիր բիսալէ, պալէատէքի սէրլէվհաեը հայիզ տիր։

Էվվել էմրտէ, իշպու բիսալէ, պաշըճա հալը հազըրատան էվվել վուգուա կէլմիշ օլան պիր թագըմ խէթալարը մէյտանա չըգարմագ մագսէտինէ մէպնի օլտուղու իչին, պիր ազ էսկիմիշ կէօրիւնիւր իսէ տէ, մէզքիւր խէթալարըն հալը հաղըրը իճապ իթտիրտի.քէրի տիւշինիլէճէք.ք օլուր իսէ, խաթիեաթը մէզքիւրէ.յի մուխթասարէն պէեան իթմէքլիք ֆայիտէտէն խալի օլմազ։

Բիսալէ.յի մէզքիւրէնին իլք իւշ ֆըզրալարընը այնէն տէրճ իթմէմիշէ, Բարիզտէ նէշր օլունան, վէ պու կիպի մէսէլէլերտէն միւպահասա իթմէկէ միւսթայիտ եիւքսէք պիր դալէմ էսէրի օլտուղու մաշնուն պուլունան իչպու բիսալէնին էֆքեարը հաքիմիեէսինի իշար իթմիշ օլուրուզ։

Իշթէ մէզքիւր բիսալէ պէր վէճհի աթի պէեանը էֆքեար իթմէքտէ տիր։

Շու սօն վագըթլարտա, Էվրօբատա բօլիթիգաճա պիր վուգուաթ հուսուլէ կէլէրէ.ք, թէճճիւպկի ումումիյի մուճիպ օլմուշ տուր։ Ֆրանսա, Եունան մէսէլէսինի Պէրլին գօնկրէսինէ վաղ իտիպ, մէսէլէ.յի մէզքիւրէ.յի իքի սէնէտէն զիեատէ հիմաեէ վէ աշիքեարէն միւտաֆաա իթթիքտէն, վէ պու մէսէլէեէ գօնֆէրանստա թէճճմիւ իտէն պիլ ճիւմլէ տէվլէթլէր թարաֆընտան մուսատտագ պիր սուրէթ վիրտիրտի.քէն սօնրա, Էվվէթ, Ֆրանսա պունլարընն հէբսինի եարտըգտան սօնրա, պիրտէն պիրէ կէրի չէքիլմիշ տիր։ Ֆրանսա, հիմաեէ իթմէ.քտէ օլտուղու Եունանլըլարը թէր.ք իթմէ.քլէ տէ իքթիֆա իթմէ.յիպ, եալընըզ իսմէն օլան հիմաեէսիյլէ, Եունանլըլարա դազանըրտըղը իւնվանը ճէտիտէ տախի քէյֆի մաեչա պիր մանէա վիրէրէ.ք, պիւսպիւթիւն մահվ իթմիշ տիր։ Եանի Պէրլին գօնֆէրանսը բրօթօգօլունուն մէճպուրի իւլ իճրա օլմատըղընը պէեան իյլէմիշտիր։

Իշպու թարիֆի նազատիլ թէպէտտիւլ, Ֆրանսա մէճլիսի մէպուսանընտա պիր չօգ սիւալէրէ սէպէպյէթ վիրմիշ օլտուղու կիպի, Էվրօբա զազէթալարընտա տախի չէտիտ միւպահասաթ հուսուլէ կէթիրմիշ տիր։ Պաղը Բարիզ զազէթալարը, պու թէպէտտիւլտէն հագդը պիր չիտտէթլէ պահս իտիպ, տիկէրլէրի վէ հաթթա՝ է.քսէրիսի իսէ, թէպէտտիւլի մէզքիւրու, քէնտի էֆքեարլարընճա, տիւնեանընն տէօրթ թարաֆընա աթէշ սաչմագլըղը, վէ հիչ պիր ազը պէչէրլէ հուտուտու թայեին իտիլէմէյէն պիր թագըմ գարբշըգլըգլար չըգարթմագլըղը թէհտիտ իտէն պիր միւնազանընն մէսուլյէթինտէն, մէմլէ.քէթլէրինի գուրթարմագ իչին պիր չարէի ֆիիլիեէ ատտ իթմիշլէր տիր։

Բիսալէնին միւէլլիֆի, հէր ճիհէթլէ մուճիպի թէէսսիֆ օլան, վէ իտարէի ումուրը խարիճիեէտէ պաղը մէրթէպէ թէճրիւպէսիզլիկի միւշիր պուլունան պու վագաանընն եաբլընըզ պիլա մուճիպ սէօզտէն կէրի տէօնմէ.քլի.ք օլմաեբպ, իլլա վաթանբէրվէրլիկին տէ խիլաֆընտա պիր մուամէլէ օլտուղունու, վէ նէթայիճի վէխիմէ.յի միւնթիճ օլանսօն բօլիթիգա խէթալարը զէնճիրի խալգալարընտան պիրի իտուկինի իսպաթ իթմէ.ք նիյյէթինտէ տիր։ Պինապէրին պիթարաֆ գարինէրիմիզի, Շարդ մէսէլէսինտէ, վէ պիլ խաոսա մէսայիլի շարգիեէնին էճզայի միթէմմիմէսինտէն պուլունան Թիւրքիա իլէ Եունան միւնագասը հագդընտա, Էվրօբա մուազզամ տէվլէթլէրի բօլիթիգասընը պիզիմ.լէ պիրլիքտէ թէճագիդ իթմէ.քլիկէ տավէթ իտէրիզ։

Բիսալէնին միւէլլիֆի, շուրասընը անլաթարընընօր քի, բրէնս Պիզմարգ, իւչ տէվլէթլէր իթթիֆագընընն բիեասէթինտէ պուլունտուղու զէման, Ռուսիանընն Պալգանլար հագդընտա.քի էֆքեար վէ մէնվիեաթընը հիմաեէ իթթիկինտէ, միւշարիլէյհին թա Թրիեսթէեէ գատար Ա. վլսթրիա էեալաթը զարպիեէսինի Ալմանիա իչին սագլաեարագ, Էվրօբաի Օսմանլինին զաեէթ պիյիւք պիր գէսմընը Ռուսիաեա պըրագմագ նիյյէթինտէ օլտուղու սէօյլէնմէ.քտէ, վէ օլ վագէթ Ավսթրիա—Մաճարիսթան ըէխի վիւքէլաբ պուլունան գօնթ Անդրասի բօլիթիգասընընն բրէնս Պիզմարգ թասավվուրաթընա պիւսպիւթիւն գաբբըմըշ իտուկի զանն օլունմագտա իսի։

Միւէլլիֆի մէզքիւր, իրավէի մէգալ իտէրէ.ք տէեօր քի, Պէրլին ահանամէսինին իմզալանտըղը էսնատէ, Պալգան նիմ ճէղիրէսինտէ Սլավզըղընն թէվէսսիւ իտէճէկի թապիի կէօրիւլէրէ.ք, Ավսթրիա Պալգանլար խաթթընա նէզարէթ իթմէ.ք իւզրէ, Պոսնաեա վաղ իտիլմէ.ք իսթէնիլմիշ տիր։ Հալ պու քի մէզքիւր բիսալէ, պիւթիւն պու զաննիեաթը էսասընը ատտ իտէրէ.ք, շէօյլէճէ մէգալէսինէ տէվամ իտիեօր.

Լաքին, խայբը էօյլէ տէկիլ. պիւթիւն պու շէյլերտէ Ալմանիա պաշվէքիլի բրէնս Պիզմարգ, շիմտի.քի կիպի եալընըզ ի.քի շէյ տիւշունմիշ տիւր քի, պիրի, Ֆրանսաեը եալընըզ պրագմագ, վէ տիկէրի, Ռուսիանընն իթթիֆագընը.քէնտի մէմալի.քի հագդընտա թէէմին իթմէ.քտէն իպարէթ տիր։

Իշթէ բրէնս Պիզմարգընն, 1870–71, եանի Ալմանիա իլէ Ֆրանսա մուհարէպէսինտէն շիմտիեէ գատար Եարպատա.քի բօլիթիգասընընն էսասը պունդար տըր։ Լաքին իշար իթտիկմիշ թարիխ էանասընտա վուգուպ, պու բօլիթիգաեա միւ-

բարիզ հէնուզ թէսլիմ օլմուշ օլմասընը կիպի, գարշըսընտա տախի, մուվագգաթ հիւքիւմէթ թարաֆընտան գարարլաշտըրըլմըշ օլարագ, ճէսիմ պիր տիւշմէն գուվվէթի պուլունմագտա, Ինկիլթէրրա թարաֆընտան, հագդընտա շիւպհէ խտիլմէ.քտէ, Ավսթրիատան թահդիր օլունմագտա, վէ Ռուսիատան տա իյի նազարլա կէօրիւլմէմէ.քտէ խի։

Իմտի Ալմանիա, Սատօվա մաղլուպու, եանի Ավսթրիա իլէ իթթիֆագ իթմէսէ խի, մուխթարալը վէ պիւսպիւթիւն եալընըզ դալաճագ խի։

Մ. տը Պիզմարգ, օլ վագէթ իլք մուգատտէմաթը Վիէննաեա պէեան իթտիկինտէ, իշպու մուգատտէմաթ, խուսուսիյէ միւսթագպէլ սէպէպկյէ, Վիէննատա հիւանի թէլագդը օլունմուշ տուր։ Պէօյլէ պիր իթթիֆագ, ճէնուպի Սլավլար թարաֆընը Ավսթրիաեա վէրտիրէպիլիր խի։

Միւէլլիֆի մէրգում տէվամ իտէրէ.ք շէօյլէ տիեօր.

Ալմանիա պաշ վէքիլի կէրէ.ք շարդ վէ կէրէ.ք ղարպ թարաֆընտան բահաթլանմըշ օլարագ, պիր ազ վագըթտան պէրու եէնի իմբէրաթօրլուղուն քէնտի իւզէրինէ վաղ կյլէտիկի թէնթիգաթ վէ թանզիմաթ իչլերի իլէ մէշղուլ օլմագտա իլքէն, պիրտէն պիրէ, Ֆրանսանընն քեամիլէն կյֆայի տէ.յն իտիպ, Ֆրանսա մէմալի.քինին պիր ուճունտան տիկէր ուճունա գատար ախազ ինթիգամ սէտալարը իշտիրլինճէ, վէ.քիլի միւշարիլէ.յհ, մէշաղիլի տախիլեէսինի անինտէ շաշըրմըշ տըր։

Ղալիպա Բրէնսի միւշարիլէ.յհ պիր տագիդա գատար ղալէպէ իթտիկի, վէ լաքին նէ բուհը ասքէրիսինի մահվ, վէ նէ տախի վարիտաթը ճէսիմէսինի թիւքէթէմէմիշ օլտուղու խատիրին գուվվէ.յի ազիմէսինին գէյմէթի հագըզրեեսինի թագտիր իտէմէմիշ իտի։ (ՏԷՎ-Դ)

ՍՕՆ ԲՕՍԹԱ

(Էվրօբա ղազէթասընդան Բէրճեմ.)

Բարիզ, 14 ապրիլ.—Եունան հուտուտունու զաթիէն թայեին իլէ արազիի մէթրուքէնին սիւրաթը թէպլիմ ու գապուլինէ նէզարէթ իյլէմէ.ք իւզրէ միւխթէլիթ պիր գօմիսիօն թէշքիլի միւթասավվէր տիր։

Պու կիւն ադա օլունան գապլինէթօ մէճլիսինտէ, Ֆրանսա հարպիեէ նազրը ժէնէրալ Ֆար, Թունուս հուտուտունտա ասքէր ճէմինէ վէ Խրումիրլէր ալէյհինտէ գարիպէն իճրա օլունաճագ թէտապիր հագդընտա ումումի պիր բլան թագտիմ իթմիշ տիր։

Պոն ճիվարընտա Թունուսլուլարա պարութ ֆիրուխթ իթմէ.քտէ օլան պիր իթալիան ախազ ու կիրիֆթ օլունմուշ տուր։

Բէթրէսպուրկ, 14 ապրիլ.—Մոսգուա տար իւլ ֆիւնունունուն թէշրիհ տայիրէսինտէ թալէպէ, ագը մէճլիս իթտի.քլէրինտէն, բօլիս թարաֆընտան մուհասէրէ օլունուպ, խամիրի տէֆթէրէ դայա իտիրմիշ, վէ տար իւլ ֆիւնուն մահ.քէմէսինտէ մուհաքէմէլէրի գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

Գէօնիա, 14 ապրիլ.—Գէօնիա զազէթասընընն Բէթրէսպուրկտան ալտըղը պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Կրան տիւգ Նիգօլա իլէ բէտէրի Կրան տիւգ Գէոնսթանթէն հագդընտա, Ռուսիա վիւքէլաբը պիր մէճլիսի մախսուս ադա իյլէմիշ իսէ տէ, վէրիլէն գարար մալիւմ օլամամըշ տըր։

Բէթրէսպուրկ, 14 ապրիլ.—Ժուրնալ տը Սէն Բէթրէսպուրկ, լօրա Տրֆրինին Բէթրէսպուրկտան հարէքէթի իւզէրինէ նէշր իթտիկի պիր մէգալէտէ տիեօր քի, «Ինկիլթէրրա թարաֆընտան միւշարիլէ.յ-

հին Բէթրէսպուրկ սէֆարէթինէ թայեին օլունտուղու սբրատա, ինկիլթերրա իլէ Ռուսիա պէյնինտէ ճէրէեան իտէն միւնասէպաթ, սուրէթի տօսթանէտէ տէյիլ իտի։ Միւնասէպաթը մէզբիւրէ շիմտի պաշգա սուրէթտէ օլուպ, պիր իայլի սէնէլէրտէն պէրու էմնալի կէօրիւմէմիշ տէրէճէտէ տօսթանէ տիր։ Ինչպու միւնասէպաթը տօսթանէ թաթարֆէյնէ խայբրը օլտուղու կիպի, միւսայէմէթ վէ մէտէնիյյէթէ տախի խբտմէթ իթմէքտէ տիր։

«Ինչպու միւնասէպաթը տօսթանէ, լօրտ Տբֆրինին սէֆարէթ մէմուրիեէթինի գապիլիյյէթի քեամիլէ իւզրէ իֆա իթմէսի սահեսինտէ հասբլ օլմուշ տուր։ Միւշարիէյյին Բէթրէսպուրկտա քի մուվաֆֆագիյյէթի, Տէրիսաատէթտէ Ինկիլթէրրա սէֆարէթի մէմուրիեէթինտէ տախի մուվաֆֆագ օլաճաղընա պիր հիւսնի էմարէ տիր։

«Լօրտ Տբֆրին Տէրիսաատէթտէ սուլհը ումմէմի մագսէտինէ խըտմէթ իտէճէք տիր։ Միւշարիէյյի Բէթրէսպուրկտա Ռուսիա վիւքէլսբյա միւլագաթընտա, Ռուսիանքն խալիսանէ էֆքեարը սուլհճուեանէտէ վէ շարգտա վիգաեէյի ինսանիյյէթ ազմինտէ պուլունտուղունա գանի օրմուշ օրմասը մէմուլ տուր։»

Բէթրէսպուրկ, 15 ապրիլ.—Մահքիմիւն ալէյհ Բիսագօֆ վէ Միխայիլօֆ վէ Քիլպաչիչ վէ Ճէլպաօֆ, վէ Բրօֆսգաեա նամ գատքն պու սապահ Օրօֆ մէյտանընտա ասըմբշար տըր։ Ալթընճը մահքիմիւն ալէյհ Հէրֆման նամ գատքն իճրաի միւճազաթը վաղը համլ իթմէսինէ գատար թէէխիր օլունմուշ տուր։

Միխայիլօֆքն ասբլաճաղը սբրատա իքի տէֆա իր գէրբըմբշ տըր։ Բէք չօղ գալապալըգ հաղբը պուլունմուշ իսէ տէ, ասայիշ մուհաֆզա օլունմուշ տուր։ Մահքիմիւն ալէյհէրէ խթինաֆ հագգը վերիրմիշ իսէ տէ, պունտան իսթիֆատէեէ լիւզում կէօրմէմիշէր տիր։ Բիսագօֆ վէ Միխայիլօֆ թատիրի ճէզա էյլէմիշէր, վէ մահքէմէ տախի պունլարըն միւրթէքիպ օլտուղլարը ճինաեէթլէրինին տէրէճէսինէ նազարէն, մէզբիւր խթիտալարըն շաեանը գապուլ օրմատըղընը պէեան իթմիշ տիր։ Պունուն իւզէրինէ խթիտա իմբէրաթօրա թագիմ օլունտուգտա, մահքէմէ գարարընն իճրասը իմբէրաթոր թարաֆընտան էմր օլունմուշ տուր։

Մահքիմէրին գաթլկեահանադլինտէ, գազագ վէ բիատէ ասքէրի թարաֆընտան թահթ էլ հբֆզ պուլունմուշլար, վէ գաթլկեահ տախի ասքէր միւֆրիզէլէրի իլէ իհաթա օլունմուշ տուր։

Մահքիմիւն ալէյհէր այինի Խրիսթիեան մէզհէպի իւզրէ բաբաղ վասբթասը։յա սօն այինի իճրա իտիպ խաչը էօբտիքտէն սօնրա ճէզալարը իճրա օլունմուշ վէ եալընըզ Բիսագօֆ պաեբըմբշ տըր։

Պէրլին, 15 ապրիլ. — Ռուսիատա մէվճուտ օլան գարբշբգլբղն, եէնի իմբէրաթօրուն Ալմանիա վէ Ավսթրիա իմբէրաթորլարը։յա միւլագաթլարընը թէէխիրէ սէպէպ օլտուղու մէրվի տիր։

Ճէզայիր, 14 ապրիլ. — Պու սապահ ժէնէրալ Բիթէր, Ռումբլաղ նամ մահէլլատէ հուտուտու կէչմիշ տիր. 500 գատար Թունուս ասքէրի միւմանիլէ։յէ խաֆիֆճէ մուգամէմէթ իթմիշլէր տիր։ Ի.քի ալայ Զօհաֆ ասքէրի սինկիւ իլէ հիւճումէ էմր ալմալարը իւզէրինէ, Թունուսլուլար բիւճաթ իթմիշլէր տիր։

Շէֆտա եաղմուրլար, հարաքեաթը ասքէրիտէ թէտարիքեաթընա մանի օրմուշլար իսէ տէ, Ֆրանսա ասքէրի սէֆէրիեէսինին բաղար կինինէ գատար թէմամբ։յա հուտուտու կէչէճէկի մէլհուղ տուր։

Թունուս, 14 ապրիլ. — Գօնսօլոսլար Ֆրանսա գօնսօլօսխանէսինտէ իճթիմա իլէ, էվրօբա թէպասը։նրն սուրէթի հիմաեէսինի միւզաքերէ իթմիշլէր տիր։ Ֆրանսա գօնսօլոսու Մ. Բուսթան, պու պապատէ թէտապիրի մախսուսէեէ լիւզում կէօրմէտիկինի պէեան էյլէմիշ տիր։

Թունուս ասքէրի եարբն հուտուտա տօղրու ապիմէթ իտէճէք տիր։

Տէրիսաատէթտէն վիրուտ իտէն պիր թէլէկրաֆտա, Թունուս պէյինին հարէքէթի թատիդ օլունտուղու մէրվի տիր։

Բարիզ, 13 ապրիլ. — Մարսիլիա վէ ճէզայիր վէ Օրանտան հարէքէթ իտէն Ֆրանսըզ վարօրլարը, բաղար իրթէսի կիւնիւ Պօնտեա միւվասլէթլէ ասքէր չըգարմըշլար տըր։ Թան զաղէթասը Թունուս մէսէլէսի իւզէրինէ նէշր իթտիկի պիր մէգալէտէ շէօյլէ տէմիշ տիր.

Թունուս պէյլինին Խրումիրլէր թարաֆընտան վուգու պուլան թէճավուզաթա միւշէվվիգ պուլունտուղու վէ Ֆրանսաեա խուսուսէթ իթտիկի տէրքեար տըր։

Ֆրանսանքն Թունուստա հարէքէթի նէ մէրքէզտէ օլաճաղը պիլինէմէզ։ Ֆրանսա Խրումիրլէր ալէյհինէ հարպ իթմէեէճէք տիր։ Զինքի ասքէրէ գարշը տաղբբպ կիզլենէն, վէ պատէհու եինէ մէյտանա չըգան աշիրէթլէր ալէյհինտէ հարպ միւմքին տէյիլ տիր։ Ֆրանսա պէօյլէ պիր մուհարէպէ իչին, սէլ կիպի գան, վէ խազինէ թէլէֆ իթմէեէճէք տիր. Ֆրանսանքն էֆքեարը, Խրումիրլէրին հիւճումլէրի ալէյհինտէ թէտապիրի ինթիհաթիեէ իթթիխազընան իպարէթ օլուպ, իչպու հարէքէթի թէտաֆիեեէ իլէ իքթիֆա խէմէտիկի հալտէ տախի, Խրումիրլէրին ամիրի օլան Թունուս պէյինի խլահ խէճէք տիր։ Պինապէրին, Խրումիրլէր ալէյհինտէ վագբթ ղոյ իթմէքտէն, վէ 5–6000 ասքէր թէլէֆ էյլէմէքտէն իսէ, սէվահիլ թարիգիյլէ Թունուստա ազիմէթ, վէ կօլէթ լիմանըյա իքի իւչ մուհիմ նօգթալարտա ասքէր իդամէ իտիլէճէք տիր։ Պու վէճհլէ Թունուս պէյինէ պիր մուգավէլէնամէ ազտբ թէքլիֆ օլունարագ, Թունուսուն մըխթարիեէթի իտարէսի լազգա, վէ ֆագաթ ճէզայիրտէ Ֆրանսա մէնաֆիինին վիգաեէսի իչին, Ֆրանսանքն թէֆէվվիւգի նուֆուզու թէէսսիս օլունաճագ տըր։

Իչպու մուգավէլէնամէ, տէվլէթի Օսմանիեէնին հուգուգունա թօգունաճագ սուրէթտէ օրմաեբպ, հաթթա Ֆրանսա տիրլօմաթլարը պու խուսուստա տէվլէթի Օսմանիեէնին մուվաֆֆագաթընը թալեպ, վէ մէմալիքի Օսմանիեէ թէմամիեէթինի վիգաեէ արզուսունտա օլան տէվլէթլէրին հիսսիեաթընա բիաեէթ իտէճէքլէր տիր։

Թէհէրան, 14 ապրիլ. — Թէհէրան ըէսմի զաղէթասը, Տէրիսաատէթ Իրան սէֆիրինտէն մէվրուտ պիր գբթա թէլէկրաֆ նէշր իթմիշ տիր։

Մէզբիւր թէլէկրաֆտա, Շէյխ Իպէյտուլլահ իլէ մախտումբբընն Տէրիսաատէթ ճէլպ օլունտուգլարը պէեան օլունմուշ իսէ տէ, Թարմատան 1 ապրիլ թարիխլէ ալընան պիր մէքթուպտա 1,000 նէֆէր գատար Քիւրա ասիլէրինին Մէրկավարը զապթ իթտիքլէրի, վէ Շէյխ Իպէյտուլլահը Ուրմիաեա հիւճում, վէ Շէյխ Ապտ իլ Գատէրին տախի Սիւննէ վէ Սաղբզ թարիգիյլէ Թէպրիզէ տօղրու հարէքէթ իտէճէքլէրի իչար օլունմուշ տուր։ Ուրմիա իլէ հէվալինտէ էհալի խայլի թէլաշտա օլուպ, պիր չօղ ֆամիլեալար Ռուսիա մէմալիքինէ հիճրէթ իթմէք նիեէթինտէ տիրլէր։

Շիմտիեէ գատար Իրան մէմուրլարը Ուրմիատա իսթիհքամ ինտա տըր։ Պաշլըճա չըգան սէնէ պաշլանըպ, հուտուտ մէսէլէսի սէպէպինտէն գաթ օլունմուշ օյան եօլլարըն ինշաաթընա սարֆը զայրէթ իթմէքտէ տիր։

Գարատաղ շիմտի պիր լիմանա մալիք օլտուղու ճիհէթլէ, քէնտինէ պիր թիճարէթ սանճաղը լաղըմ կէլմէքտէ իտի։ Ինչպու սանճաղ գբբմըղը, մալի վէ պէեաղ օլաճաղ, վէ օրթասընտա տա բբրէնս Նիգօլանքն իսմի եաղբլաճաղ տըր։ Աեան վէ մէճլիսի միւսիրան ըէյիսի Մ. Բէթրօվիչ, ինչպու սանճաղլարը սէֆինէ սահիպլէրինէ վէ գաբթանլարա թէզի իթմէք իւզրէ, Տուլչինօեա կիթմիշ տիր։ Պու միւնասէպէթլէ, քիւչիւք պիր զինէթ իճրա իտիլէճէք տիր։

— Եունանիսթան, տէվլէթլէրին քէնտիսինէ վերտիքլերի նասիհաթլարա ըազմէն, հիւքիւմէթի Սէնիյյէ ալէյհինէ իլանը հարպ իթտիկի թագտիրտէ, մուազզամ տէվլէթլէրին պու պապատէ աթիտէքի իչ նօգթալարը գարարլաշընընմշ օլտուգլարընը, Բարիզին թէլէկրաֆ նամ ղաղէթասը եաղբեօր։

1. Օսմանլը տօնանմասընա, գաբրը տէրեատէ Եունան սէֆայինի իլէ մուհարէպէ իթմէսի իչին մէէզունիյյէթի քեամիլէ վերիլմիպ, հալ պու քի սէվահիլի Եունանիեէնին հիչ պիր ճիհէթինի թօրա թութմասընա մէէզունիյյէթ վերիլմէեէճէք տիր։

2. Ասքէրի Օսմանիեէ գարատա քէսպի ֆիւթուհաթ իթտիքլէրի թագտիրտէ, զալիպ օյան օրտուսունա Աթինաեա վիսուլինտէն էվվէլ, տէվլէթլէր միւտախէլէ իտէճէքլէր տիր։

3. Թասհիհի հուտուտա մուհարէպէտէն էվվէլքի հալինտէ գալարադ, թազմինաթը միգտարընը թայեին իչին Օսմանլրլարա ռէյպէս թիեէթի թամամ վերիլէճէք տիր։

Իշթէ, տիեօր Բարիզին մէզբիւր նիմ ըէսմի զաղէթասը, վուգուսաթլարըն հուսուսի կէթիրէպիլէճէկի թատիրլաթ իհթիեաթ իւզրէ թութուլարագ, իթթիխազ օլունմուշ օյան թասավվուրաթ պունտան իպարէթ տիր։

Պունտան պաշգա, թասավվուրաթը մէզբիւրէնին իճրասընա զանն օլունտուղունա կէօրէ, լիւզում գալմաեաճաղ տըր, չինքի հիւքիւմէթի Եունանիեէ, զաթէն տէվլէթլէրին խաթթը ճէտիհինի գապուլէ մէյիլի օլտուղու հալտէ, խաթթը մէզբիւրու իմզալամագ քէնտի մէնֆաաթը իպթիդասընտան օլտուղունու տա միլլէթէ անլաթմաեա մուվաֆֆագ օլաճագ տըր։

—Արնավուտուգտան ալընան սօն խապէրլէր, Բրէզրին հէյեէթի իթթիհատիեէսինին եագընտա տաղբլաճաղընը խապէր վիրմէքտէ իմիշլէր։ Պու նէթիճէ, պիր աղ Իպրահիմ բաշանըն թահթը գօմանտասընտա պուլունան գուվվէյի ճէսիմէնին իճաղ իթտիրտիկի գօրդուան, վէ պիր աղ տա հէյեէթի մէզբիւրէ բուէսասը, միեանընտա թէհատիւս իտէն իթթիֆագսըզլըգլարտան հուսուլէ կէլմիշ տիր։ Եագօվա բուէսասը հէյեէթի իթթիհատիեէնին էվամիրինէ իթաաթ իթմէք իսթէմէտիքլէրի կիպի, Գալգանտէլէն էհալիյի Միւսլիմէսի տախի պու եօլտա թէմաեիւլաթ իպրաղ էյլէմիշլէր տիր։ Հաթթա քէնտիլէրինին տէվլէթի Ալիեէ օյան սատագաթլարը խուսուսունտա տախի Պապը Ալիյի թէէմին իթմիշլէր տիր։ Իչպու իթթիֆագսըզլըգ ալէամէթի իւզէրինէ, Բրէզրին հէյեէթի իթթիհատիեէսի քէնտի քեաֆֆէյի ազալարընը վէ տիկէր ճիվար մահէլլէրին պիլճիմէ բուէսասընը մէճլիսէ տավէթ իթմիշ տիր։

PHOSPHATE

DE FER SOLUBLE DE LERAS

Յօդթօր Էջ սիանսարատան տօդթօր Մ. Լերանքն թէրթիպքէրտէսի օյան ՖՕՍՖԱԹ ՏԸ ՖԷՐ ՍՕԼԻԻԹԼ նամ մուալիճէսի, գան զայիֆլիկի, լեհճէ ընքսիզլիկի, միտ աղբբյարը իչին, աշուրի մէրթէպէ շիֆատար օլուպ, վէ Փարիս խաթթախանէլէրի թապիպլէրինտէն տօդթօր Կիպուանան, Կաղէթ տէզ Օրիթօ նամ դաղէթատա տէրճ իթտիրտիկի չու աթիտէքի հիւանի չէհատէթ, շաեանը տիդգաթ օլտուղունտան, տէրճ ու պէեան իտէրիզ։

«ՖՕՍՖԱԹ ՏԸ ՖԷՐ ՍՕԼԻԻԹԼ ՏԸ Մ. «ԼԸՐԱՆ., չէնիքլի մուալիճէլէր իչինտէն, «էն զիեատէ մուհասսէնաթրընը կէօր«տիւկիւմ պիր մուալիճէ տիր։ Վէ չու ի«յիլիկի տէ վար տըր քի, կէրէք չօճուգ«լար վէ կէրէք պիյիքլէր, գօլայրգա«ալմադտա, վէ գօլայճա հազմ իթմէք«տէ տիրլէր. Նասլը քի, հէնուզ 3 եա«շընտա օյան մատմաղէլ Բ. մուախա«ըէն Նաբօլիտէն Փարիսէ կէտիկինտէ, «չօգտան պէրու տէվամ իյլէմէքտէ օ«լան սօլկուն վէ տէրմանսըզ պիր հա«տէ իքէն, էմրի թէտավիսինէ պագ«մաեա պաշլատըմ, վէ ՖՕՍՖԱԹ ՏԸ ՖԷՐ «ՏԸ ԼԻԱՆԸՆ իսթիմալի սայէսինտէ, հէ«նուզ պիր այ կէչմէզտէն էվվէլ, իչթա«հընքն աշըլտըզընը, ըէնկինին սիւզէր«տիկինի, վէ քէսպի սըհհէթ վէ գուվ«վէթ իյլէտիկինի կէօրտիմ։»,,

---

ՄԸՍԸՐ

Պրֆիւմիէ Իսլամ շէհիրլէրի իչինտէ, շարգ էհալիլէրինի խաստաթ եօլունա սէվգ իտէն հարէքէթտէ էն զիեատէ թէրագգը քէսպ իտէն Մբսբը իւլքեասը տըր։ Հէր կիւն նիլ վատիսինէ սանաի վէ զարպ սանաթլարը կիրտիկի կէօրիւմմէ քտէ տիր։ Մէյմարլըգ պիյէ թէպտիլ օլունմագտա տըր, վէ Սարրաղէնէր զէմանընտա քի Մբսբը պու կիւնքի կիւն տաղա թանըմաղ հալէ կէլմիշ տիր։

Նաֆիա նազբբը Սալ Միւպարէք բաշա, պիր խայլի վաղբթատն պէրու Գահիրէտէ, տէվայիրի հիւքիւմէթի մէէֆրատար էհալի թատաֆանտան մահիլուպ օյան, վէ հագրգաթէն էվրօբատան ալընմըշ եէնի պիր իճատա պուլունան պիր թէտավիրի ճէտիտտի իթթիխազ էյլէմիշ տիր։ Պու թէտավիր մուճիպլինճէ, Գահիրէնին պիլճիմէ ոօգագլարընա վէ էվվէրինէ նիւմէրօ վաղ օլունաճագ տըր։ Պու գարարնամէ իւզրէ, ոօգագլարըն քէօշէլէրինէ եաֆիթալար գօնուլուպ, իւզէրլէրինէ տախի Ա. բատպճա վէ Ֆրանսըզճա ոօգագլարըն խսիմէրի եաղբլաճաղ տըր։

Իսթանպօլտան մատատա, հիչ պիր Միւսլիման շէհրինտէ էվվէրին նիւմէրօսու եօք տուր։ Պունտան տօրտեը չօգ տէֆա, վէ խուսուսէնլէ էճնէպլիկը իչին պիր թագբմ զարարը գարբշբգլբգլար վէ եանլբշլբգլար վուգու պուլուր։ Միւէսսէսի, Արապճա խաի էլ Դահիր օրուպ, մանէտսը տա զալիպ տիմէք օյան Մէրրիխ նամ սէյյարէնին թահթը հիմաեէսինէ վաղ էյլէմիշ օլտուղու իչին, Արապլարըն Մբսբը էլ Դահիրէ, եանի զալիպ շէհիր թէտմիեէ իթթիքլէրի Դահիրէ շէհրի, շու էնտատէլլի իչ մահէլլէեէ թագսիմ օլունմուշ տուր, վէ պունլարըն իսիմէրի տէ միւհիմէվի օլտուգլարը պիլնալարա, վէ տէրուենինտէ սաքին օյան էնտաֆլարա կէօրէ իթլաղ օլունուր։

Եապան ինճիրի աղաճլարը վէ սանթ աղաճլարը։յա տիքիլի օյան եօլլար, վէ 61 գաբու շէհրէ կէօթիւրտիւկիւ կիպի, տէրուենի շէհիրտէ տէ պաշլըճա սէքիզ սօղագվար տըր։ Պու ճատտէ սօղագլարըն եանլարընտա պիր չօղ տար, չըգմազ, վէ գարանլըգ սօղագլար պուլունուպ, պունլարըն նէ՝ իսիմլէրի, նէ՝ նիւմէրօսարը, նէ՝ արմալարը վէ նէ՝ ֆէնէրլէրի պուլունմագտա տըր։ Մբսբրտա մաիւմ օյարագ եալընըզ աէօրմի պիյիք մէյտան, պէշ եիւզտէն զիեատէ ճամի, չարշը բաղալար, սէբայլար, պիր չէշմէ, վէ պիր գահվէխանէ վար տըր։

Պու հալտէ, տիեօր Եժիբթ նամ Մբսբը զաղէթասը, Գահիրէ սօղագ վէ էվվէրինէ նիւմէրօ վաղ խիրմէսինտէն նէ տէրէճէ մուհասէնաթ իլէրի կէլէճէճի պէեանտէն միւթաղնի տիր։ Բօսթա մէքթուպլարընը եէրրի եէրինէ կիմմէսինտէ տէրքեար օյան միւշքիլաթ դայիլ

PHOSPHATE

DE FER SOLUBLE DE LERAS

Յօդթօր Էջ սիանսարատան տօդթօր Մ. Լերանքն թէրթիպքէրտէսի օյան ՖՕՍՖԱԹ ՏԸ ՖԷՐ ՍՕԼԻԻԹԼ նամ մուալիճէսի, գան զայիֆլիկի, լեհճէ ընքսիզլիկի, միտ աղբբյարը իչին, աշուրի մէրթէպէ շիֆատար օլուպ, վէ Փարիս խաթթախանէլէրի թապիպլէրինտէն տօդթօր Կիպուանան, Կաղէթ տէզ Օրիթօ նամ դաղէթատա տէրճ իթտիրտիկի չու աթիտէքի հիւանի չէհատէթ, շաեանը տիդգաթ օլտուղունտան, տէրճ ու պէեան իտէրիզ։

«ՖՕՍՖԱԹ ՏԸ ՖԷՐ ՍՕԼԻԻԹԼ ՏԸ Մ. «ԼԸՐԱՆ., չէնիքլի մուալիճէլէր իչինտէն, «էն զիեատէ մուհասսէնաթրընը կէօր«տիւկիւմ պիր մուալիճէ տիր։ Վէ չու ի«յիլիկի տէ վար տըր քի, կէրէք չօճուգ«լար վէ կէրէք պիյիքլէր, գօլայրգա«ալմադտա, վէ գօլայճա հազմ իթմէք«տէ տիրլէր. Նասլը քի, հէնուզ 3 եա«շընտա օյան մատմաղէլ Բ. մուախա«ըէն Նաբօլիտէն Փարիսէ կէտիկինտէ, «չօգտան պէրու տէվամ իյլէմէքտէ օ«լան սօլկուն վէ տէրմանսըզ պիր հա«տէ իքէն, էմրի թէտավիսինէ պագ«մաեա պաշլատըմ, վէ ՖՕՍՖԱԹ ՏԸ ՖԷՐ «ՏԸ ԼԻԱՆԸՆ իսթիմալի սայէսինտէ, հէ«նուզ պիր այ կէչմէզտէն էվվէլ, իչթա«հընքն աշըլտըզընը, ըէնկինին սիւզէր«տիկինի, վէ քէսպի սըհհէթ վէ գուվ«վէթ իյլէտիկինի կէօրտիմ։»,,

---

ՄԸՍԸՐ

Պրֆիւմիէ Իսլամ շէհիրլէրի իչինտէ, շարգ էհալիլէրինի խաստաթ եօլունա սէվգ իտէն հարէքէթտէ էն զիեատէ թէրագգը քէսպ իտէն Մբսբը իւլքեասը տըր։ Հէր կիւն նիլ վատիսինէ սանաի վէ զարպ սանաթլարը կիրտիկի կէօրիւմմէ քտէ տիր։ Մէյմարլըգ պիյէ թէպտիլ օլունմագտա տըր, վէ Սարրաղէնէր զէմանընտա քի Մբսբը պու կիւնքի կիւն տաղա թանըմաղ հալէ կէլմիշ տիր։

Նաֆիա նազբբը Սալ Միւպարէք բաշա, պիր խայլի վաղբթատն պէրու Գահիրէտէ, տէվայիրի հիւքիւմէթի մէէֆրատար էհալի թատաֆանտան մահիլուպ օյան, վէ հագրգաթէն էվրօբատան ալընմըշ եէնի պիր իճատա պուլունան պիր թէտավիրի ճէտիտտի իթթիխազ էյլէմիշ տիր։ Պու թէտավիր մուճիպլինճէ, Գահիրէնին պիլճիմէ ոօգագլարընա վէ էվվէրինէ նիւմէրօ վաղ օլունաճագ տըր։ Պու գարարնամէ իւզրէ, ոօգագլարըն քէօշէլէրինէ եաֆիթալար գօնուլուպ, իւզէրլէրինէ տախի Ա. բատպճա վէ Ֆրանսըզճա ոօգագլարըն խսիմէրի եաղբլաճաղ տըր։

Իսթանպօլտան մատատա, հիչ պիր Միւսլիման շէհրինտէ էվվէրին նիւմէրօսու եօք տուր։ Պունտան տօրտեը չօգ տէֆա, վէ խուսուսէնլէ էճնէպլիկը իչին պիր թագբմ զարարը գարբշբգլբգլար վէ եանլբշլբգլար վուգու պուլուր։ Միւէսսէսի, Արապճա խաի էլ Դահիր օրուպ, մանէտսը տա զալիպ տիմէք օյան Մէրրիխ նամ սէյյարէնին թահթը հիմաեէսինէ վաղ էյլէմիշ օլտուղու իչին, Արապլարըն Մբսբը էլ Դահիրէ, եանի զալիպ շէհիր թէտմիեէ իթթիքլէրի Դահիրէ շէհրի, շու էնտատէլլի իչ մահէլլէեէ թագսիմ օլունմուշ տուր, վէ պունլարըն իսիմէրի տէ միւհիմէվի օլտուգլարը պիլնալարա, վէ տէրուենինտէ սաքին օյան էնտաֆլարա կէօրէ իթլաղ օլունուր։

Եապան ինճիրի աղաճլարը վէ սանթ աղաճլարը։յա տիքիլի օյան եօլլար, վէ 61 գաբու շէհրէ կէօթիւրտիւկիւ կիպի, տէրուենի շէհիրտէ տէ պաշլըճա սէքիզ սօղագվար տըր։ Պու ճատտէ սօղագլարըն եանլարընտա պիր չօղ տար, չըգմազ, վէ գարանլըգ սօղագլար պուլունուպ, պունլարըն նէ՝ իսիմլէրի, նէ՝ նիւմէրօսարը, նէ՝ արմալարը վէ նէ՝ ֆէնէրլէրի պուլունմագտա տըր։ Մբսբրտա մաիւմ օյարագ եալընըզ աէօրմի պիյիք մէյտան, պէշ եիւզտէն զիեատէ ճամի, չարշը բաղալար, սէբայլար, պիր չէշմէ, վէ պիր գահվէխանէ վար տըր։

Պու հալտէ, տիեօր Եժիբթ նամ Մբսբը զաղէթասը, Գահիրէ սօղագ վէ էվվէրինէ նիւմէրօ վաղ խիրմէսինտէն նէ տէրէճէ մուհասէնաթ իլէրի կէլէճէճի պէեանտէն միւթաղնի տիր։ Բօսթա մէքթուպլարընը եէրրի եէրինէ կիմմէսինտէ տէրքեար օյան միւշքիլաթ դայիլ

օլաճագ տրը, վէ տահա սայիր պու կիպի եանլըշլըգլարբն էօնիւ ալընաճագ տրը։»

Մալիւմ տիւր քի, չրգան ասբրտա Բարիստ էվլէրին նիւմէրօլարը պիր սբրա իւզրէ գօնուլտուղունտան, պիր չօգ գարբշբգլըգլար վուգու պուլմագտա իսի։ Լաքին 1805 փետրվար 3ում վէրիլէն գարար մուճիպինճէ, էվլէրին նիւմէրօլարը չիմտիրեէ գատար, սաղ թարաֆտաքիկեր չիֆթ նիւմէրօլար վէ սօլ թարաֆքիկեր թէք նիւմէրօլար իլէ իշար իտիլտիկինտէն, մէզքիւր գարբշբգլըգլարբն էօնիւ ալընմբշ, վէ պու ուսուլ չօգ եէրտէ գատպուլ օրունտուղու մսիպլու, Դահիրէտէ տախի պու ուսուլ գատպուլ օրունտաճագ իմիշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ռուսական միլէթի Բաթրիկի էֆէնտի հաղրէթլէրի թարաֆքնտան, քէնտի վէքիլլերի էֆէնտի իլէ բաթրիգխանէլէրի սէր.քեաթիպլի էֆէնտի, պու բէնճէմպիհ կիւնիւ պիղիմ բաթրիգխանէ.յէ թէշրիֆ իլէ, Ներսէս Սրբազան հաղրէթլէրի թարաֆքնտան, Սագբշ ատասը աֆէնդէտկեանը իչին իհտա իտիլէն իանէտէն տօլաեը թէշէ.քիւրի շամիլ, պիր գբթա մէ.քթուպ թագտիմ էյլէմիշ, վէ պու միւնասէպէթլէ, Ոանլուայ զինէթինտէ հազբը պուլունմագլբը, էֆէնտիի միւմանլէ.յհ արզու էյլէտիկինտէն, պիղիմ վէ.քիլ Հայր սուրբ իլէ պիրլ.քտէ Մայր եկեղեցիեէ ինմիշ, սեղանա չբգբպ Սրբազան Պատրիարք Հայրբն տէսթինի պուս իթմիշ, վէ զինէթին խիթամընա գատար տուրտուգտան սօնրա քէմալի մէճմուանիյէթլէ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

* * *

Սրբազան Պատրիարք հազրէթլէրինն, ատէթտէն օրտուղու իւզրէ, Մայր եկեղեցիտէ, Զատիկ սապահբը, Ս. Պատարագ թագտիս իտեճէկի անկաշբմբշ տրը։

* * *

Պապը Ալիեէ բաթրիգխանէ թարաքնտան եազբլան թագրիրլէրին իճրասբշ գալմագտա օրտուգլարբ, մաթէէսիւֆի ադիմ կէօրիւմէ.քտէ օրտուղունտան, պու տէֆա պիրի Պաշ վէ.քիլ հազրէթլէրինէ, վէ տիկէր իքիսի տախի Տախիլիեէ վէ Ատլիեէ նազբրլարբ հազրէթլէրինէ օրտուղու հալտէ, իւչ գբթա թագրիր եազբլարագ, պունուն սէպէպլինին պէեանքնա հիմմէթ պույրուլմասբ բէճա օրունմուշ տուր։

* *

Վէ.քիլ Հայր սուրբ, Արարատի առաջնորդու Եղնիկ եպիսկոպոսուն պու թարաֆա ճէլպի քէ.յֆիեէթինտէն տօլաեը, պաշ վէ.քիլ հազրէթլէրինէ կիտէրէ.ք, էհալինին բէճասբնա հիմմէթէն, Զատիկի օրատա կէչիրմէ.քլիկինէ միւսաատէ պույրուլմասբնը իլթիմաս իթտիկի, վէ միւշարիւէ.յհ հազրէթլէրի թարաֆքնտան տախի, Խարբուրթ թէլէկրաֆ քէշիտէսիյլէ, էկէր հէնուզ եօլա չբգարբլմամշ իսէ, եէնի պիր թալիմաթ ալընճաեա գատար, օրտա գալմասընա միւսաատէ իտիլմէսի, մահէլլի հիւքիւմէթինէ էմր պույրուլտուղու հավատիստէն տիր։

* *

Սալմաթօմիուգտա պուլունան ի.քի ընկերութիւնլար թարաֆքնտան, 30 նէֆէր էրքէ.ք վէ 20 նէֆէր տախի դբշ մէ.քթէպի ֆագբը չօճուգլարընա, Զատիկ միւնասէպէթիյլէ պիրէր գաթ էլպիսէ եաբարբբլմասընա հիմմէթ օրունտուղու, մաթէշէ.քիւր, տիւնքի Հայրենի.քտէ օգունմուշ տուր։

Մուէլլիֆ,

Կէչէն Նիւսխէլէրինիզին պիրինտէ, շու արալբգ միլլէթիմիզ զազէթալարը պէ.յնինտէ զուհուրա կէլէն միւճատէլաթ միւնասէպէթիյլէ, Ռուսիա հայլարբմբզ սահիպ գալէմէրինտէն Գրիգոր էֆէնտի Նիկողոսեանքն Մասիատ տէրճ իտիլէն պիր պէնտինտէ կէօրիւլէն պազբ սիթէ.միլէրէ գարշբբգ, Մշակատ, Թիֆլիս հայլարբնա խիթապէն տէրճ իտիլմիշ օլան պիր սիթէմ, վէ տահա տօղրուսու պիր իթթիհամ պէնտիմի, սիզ տախի նագլ ու տէրճ իթմիշ իտինիզ։

Պու եօլատա պիր պիրինէ մուղայիր պէնտլէր, խալբն ֆիքրինի ուեանտաբբբզ վէ տայղուսունու թահրիք իլէ արթբրաճաղընտան, մէտէնի միլլէթլէր, եօյլէ պէնտլերէ կիւճէնմէտի.քտէն պաշգա, պիթթահսին մէճմուն տախի օրուրբար. նասբլ.քի, մէզքիւր խասսէ, Ռուսիատա տախի հուսուսլէ կէլմէ.քտէ պուլունտուղունտան, Մշակ զազէթասբնը 55 ինճի նիւսխէսինտէ, օլ պապտէ չէնա գբթա մէ.քեաթիպ վէ թէլէկրաֆ կէօրիւմիւշ տիր։

Իմտի, «Նէ՞ եօլատա, վէ, նէ՞բէ.տէն թէսէլլի արամալբեբզ» եօլունտա զուհուրա կէլմէ.քտէ օլան ֆիզանլարբնբզա պիր ճիւզի մէրհէմ օրմասբ նիեէթիյլէ, իշպու մէ.քթուպումուն, զազէթանբզտա տէրճինի թէմէննի իտէրիմ։ Եանի տիմէ.ք իսթէրիմ.քի, պու եօլատա.քս իտէն սէտալար վէ ֆիքիրլէր, պիրբեր իյի ալեամէթ սաեբլամագ.լարընտան, եօյլէ պիր թագբմ էսկի էֆ.քեար սահիպի ատամլարբն լագբրբլարընա պագարագ, միւէլլիֆլէրիմիզ մէեուս օրմաեբպ, իլլա տէվամ իթմէլի տիրլէր։ Զիրա, միլլէթտէ, էֆ.քեարբ ամմէ ուեանբպ հասբլ օրմատբգճա, օլ միլլէթ իլէրու կիտէմէզ, վէ սէբպէսթ, վէ խալգբն գուսուրբունու կէօսթէրիր պիր պիրինէ զբտտ գալէմիէր տէ պուլունմատբգճա, էֆ.քեարբ ամմէ ուեանբպ հասբլ օլամազ։

Մէզքիւր Նիկողոսեան էֆէնտինին պէնտի, սահիպ զազէթա թարաֆքնտան հիչ պիր չէ.յ սէօյլէնիլմէ.քսիզին, Մշակատ տախի տէրճ խորմիշ տիր. վէ տիմէ.ք տիր.քի, օրթա վագբքբ զազէթասբնբն էնթ, բիգայբբ, քէնտի սեարբնտան էօթէ.յէ կէչէմէմիշ տիր։ * * *

Եարբն.քի կիւն Զատիկ օրտուղունտան, ուղագտա վէ եազբնտա պուլունան քեաֆֆէ.յի տօսթլարբմբզբ թէպրի.ք իթտիկիմիզէ պէ.լրապէր, ումում միլլէթիմիզ, վէ ալել խուսուս Իսթանպօրտա պուլունանլարա, վազիֆէմիզ իգթիղասբնճա պիր նասիհաթ վիրիրիզ, չէօյլէ.քի, միլլի սայիրէտէ օլան նիչէ ֆէնա վէ մուզիրբ ատէթլէրի, պիր թագբմ ճահիլլէրիմիզ դապուլ էմմէ.քտէ օրտուգ.ըբ կէպի, Զատիկ կիւնլէրինտէ թապանճա ոթմագ ատէթինէ տախի, եավաշ եավաշ այբշմագտա օրտուղլարընտան, վէ մէզքիւր մուզիրբ ատէթին տէֆինէ իսէ, զաթէն Ռուս միլլէթի քեամիլլերի չալբշմագտա պուլունտուգլարընտան, պիզտէ եաերլմամասընա չալբշբլմասընբ նասիհաթ իսէրիզ։

Խմբագիր.

Ամեն Բերայի Հայ որ զգացած է դաստիարակութեան կարեւորութիւնը և ի մտոյ տեղեակ է թաղիս վարժարանաց տխուր վիճակին, անշուշտ զգացած է Բերայի Հայ-Կրթական Միութեան գոյութեան պէտքը. սոյն պէտքը զգաց նաեւ մինչեւ 1879 ի վերջերը վարժարանաց Հոգաբարձութեան պաշտօն վարող փորձառու մարմինն ալ, և ըստ կը զրնապատճառ եղաւ սոյն Միութեան կազմակերպութեան. ի վերջոյ թաղիս մէջ գործուած զեղծմունք աւելի եւս զգալի ըրին սոյն Օժանդակ Միութեան գոյութեան անհրաժեշտ պէտքը, որ նեցուկ պիտի ըլլար Բերայի դաստիարակութեան խնդրոյն։ Ուստի Հայ—Կրթական Միութիւնք ծնաւ իբրեւ նեցուկ, 1880 ի սկիզբը, սակայն ինչպէս ամեն մարմին անկատար է իւր ծնած օրը, նոյնպէս և Միութիւնս անոնցմէ ծնաւ, թէեւ մեծ նպատակի մը համար։ Միութիւնս նպատակ ունէր նաեւ թաղիս մէջ գործուած զեղծմանց առաջքն առնուլ, ուստի բնական է որ իր քայլերուն խոչընդոտ պիտի ըլլային սոյն զեղծմանց բարեկամք։ Դժբաղդաբար նոյն առենուան Թաղ. խորհուրդ՝ չի կարենալով Միութեան նպատակին խորը թափանցել, ճիշդ տարի մը իրաւասութեան խնդիրներով զբաղեցուցին զինքը, թէպէտ սա իր նպատակը ի սկզբանէ անտի պարզ գծած էր. այնպէս որ ամեն Բերայի Հայ, որ նախանձախնդիր է իւր զաւակաց յառաջադիմութեան, պարտ էր գրկել սոյն միութիւնը և քաջալերել զայն։ Սակայն դժբաղդաբար սոյն բարենպատակ ձեռնարկն ալ հանդիպեցաւ ճիշդ այն տեսակ մի նիւթեալ դժուարութեանց, որ նախապատրաստեալ են ասոր նման ազգօգուտ ձեռնարկներու։ Աստանօր չեմք մտներ աւելի մանրամասնութեանց մէջ, զի չեմք սիրեր ոչ զոք թշնամանել. մեր նպատակը ուրիշ բան չէ, բայց եթէ հակիրճ տեղեկութիւն մը տալ այն Ընկերներուն որք ի հեռուստ դիտողութիւն ըրած են թէ, ինչո՞ւ մեր գործառնութիւնք լրագրաց միջոցաւ չեմք հրատարակած։ — Արդէն Միութեանս Ընդհանուր եւ Պատուիրակաց ժողովոց, ինչպէս նաեւ Տնօրէն խորհրդոյ նիստերը միշտ հրապարակային եղած են. այնպէս որ Միութեան անդամ չեղող անհատ մը իսկ կրնայ սոյն նիստերու ներկայ գտնուիլ իբր ունկընդիր. զի սա մեր կանոնագրութեան հակառակ չէ։ Այս պատճառաւ էր որ մինչեւ ցարդ հարկ չեմք դատած լրագրաց միջոցաւ տեղեկութիւններ հաղորդել. սակայն քանի որ մեր մեծապատիւ Ընկերներէն ոմանք խնդրած են, և թէ Միութեանս Ընդհանուր ժողովն ալ հաճութիւն տուած է, Տնօրէն խորհուրդս սոյն համառօտ տեղեկութիւնները տալէ վերջ կը փութայ իւր չորս ու կէս ամեայ հաշուետւոյցն ալ ի միասին հրատարակել։

—

ՀԱՇՈՒԵՏՈՅՑ

ՏՆՕՐԷՆ ԽՈՐՀՐԴՈՑ

ՀԱՅ-ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

1880 Նոյեմբեր 1է մինչ ի մարտ 15-1881

Մուտք	Ղրշ
Հասոյթ բաժանորդագրութիւններէ	3029
Ելք	Ղրշ
Բերայի վարժարանաց համար առնուած ածուխ և փայտ	753
Հաւաքչի տասանորդ % 15, և չորս ամսական	553
Աչալ և այլք	289½
Պահանջ Թաղ. մատուկէն Բերայի	1000
Պատրաստ դրամ	433½
	3029

Ինչպէս կը տեսնուի, Միութիւնս անցեալ նոյեմբերի սկիզբէն սկսած է նիւթական գործողութեանց ձեռնարկել և մինչեւ մարտ ամսոյ 15 ը բաժանորդաց թիւը մինչեւ 230 ի հասուցած է. նախորդներէն 60 ի չափ անդամք վերոյգրեալ կրաւաութեան խնդրոյն առթիւ թողած են անդամակցութիւնը. մնացեալներէն ոմանք ալ հին պարտուց դիզեալ բլլալուն համար ամբողջովին վճարելու դժուարութիւն յայտնած են. ուստի Տնօրէն խորհուրդս պարտաւորեցաւ հին պահանջներուն մէկ մասը առ կախ թողուլ նոր բաժանորդագիններու հաւաքմանց զբաղիլ։

Այս առթիւ խորհուրդս պարտ անձին կը համարի նաեւ Միութեանս վերջին մարտ 15ի Ընդհանուր ժողովոյ ըրած որոշումները եւս յայտնել ի գիտութիւն բացակայ ընկերաց։

Ա. Խորհրդոյս չորս ու կէս ամեայ հաշուետւոյցը ընդունելով, հաճութիւն տուաւ զայն լրագրաց միջոցաւ հրատարակելու.

Բ. Արտօնեց խորհրդոյս Կանոնագրութեան տրամադրութեանցը համաձայն վարժարանաց նպաստել.

Գ. Պարտք դրաւ իւրաքանչիւր անդամոց վրայ, գտնէ մէկ անդամ եւս աւելցնել Միութեան.

Դ. Ըստ խնդրանաց խորհրդոյս որոշեց որ ասկէց առաջ արտաքոյ կարգի կազմուած Ցանճնաժողովը խորհրդոյս հետ ի միասին դործէ մինչեւ ի կրկին գումարումն Ընդհանուր ժողովոյ։

Կարծեմք սա համառօտ տեղեկութիւնք բաւական կըլլան մեզնէ հրատարակութիւն խնդրող Մեծ. Անդամոց որք եթէ աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ կուզեն, կը խնդրուին դիմել առ Տնօրէն խորհուրդն որ կը գումարուի ամեն կիրակի երեկոյ Ս. Յարութեան եկեղեցւոյ կիսը Նարեկեան վարժարանի խորհրդարանը։

Բարեհաճեցէք Խմբագիր տէր, ներկայիս անկիւն մը չնարհել ձեր ազգօգուտ լրագրոյն մէջ որոյ վասն կանխաւ մեր շնորհակալիքը մատուցանելով,

Մնամք յարգանօք

Բերայի Հայ-Կրթական Միութեան Տնօրէն խորհրդոյ

Ատենադպիր Ատենապետ

Մարտիրոս Տեր-Մեհրեան Տ. Մ. Էր-Եղիշեան

Բերա 31 մարտ 1881։

Սէն-Բէթերսպուրգ Տարիւ-Ֆիւնունու միւտերրիսանընտան պուլունան շէհրէթշուար բրրոֆէսոր Գերասիմ էֆէնտի Պատկանեան թարաֆընտան Դրիգոր էֆէնտի Նիկողոսեանէ խիթապ կէօնտերիլէն պիր մէ.քթուպումուն ամիտէ.քի ճիւմլէլերինի տէրճ ու պէեան իտէրիզ։ Աշի.քեար կէօրիւնմէ.քտէ տիր.քի, Նիկողոսեան էֆէնտի էսէրի օլարագ Մատիոտ տէրճ իտիլէն պէնտլէր, միւմանիլ.յհ բրոֆէսոր թարաֆընտան Թահսին իտիլմիշ տիր. շէօյլէ.քի, միւմանիլ.յհ Պատկանեան էֆէնտի, Թիւրքիատան Բուսիատա կիտէն քիթապ վէ զազէթա միւֆէթթիշլիկի մէէմուրլյէթինի իճրա էյլէմէ.քտէ օլատուղունտան, մէզքիւր պէնտլէրի, պիթթապի կէօզտէն կէչիրմիշ տիր։

4 ապրիլ, 1881

Մեծ. Դրիգոր Նիկողայեվիչ

Ձեր ազգական Պ. Մ... Աւետանցից ստացայ մի սիրալիր գրութիւն, որով նա հրաւիրում է ինձ գնալ Նուխի և ըստ կարեւոր ուսումնասիրել Ուտիական հարցը, այսինքն, լեզուն և պատմութիւնը այդ հեռաւոր ազգայնութեան։ Ես մինչեւ ցարդ չկարողացայ պատասխանել սիրալիր Պարոնին այն պատճառաւ, որ դեռ վճռած չեմ թէ արդեօք իմ առողջութիւնս կը ների ինձ այս տարի կառավարութիւնից առաջարկած ուղեգնացութիւնը ի Կովկաս կատարել թէ ոչ. մանաւանդ որ աչքերուս պատճառաւ չկարողացայ մինչեւ ցայժմ Ուտիական հարցի ուսումնասիրութեան նախապատրաստութիւններս անելու, թէ լեզուագիտական, թէ աշխարհագրական կողմն։ Ամառ ժամանակ ինձ անշուշտ արգիլուած է բժիշկներից ճանապարհորդութիւն անելը. կը մնայ ուրեմն աշունը, երբ կը լինի Տիֆլիսում Կովկասեան հնագիտական հանդէսի նիստը, ուր գնովիլը պարտաւորուած եմ։ Ինչ և իցէ, մինչեւ ցարդ ոչ մի վճռողական բան իմ մասին չեմ կարող։

Ձեր յօդուածները «Մշակի» մէջ դեռ կարդացած չեմ, որովհետեւ... Իսկ Ձեր գրութիւնները «Մասիսի» մէջ կարդացի դեռ բաւականաբիւրեմ. հատուկ և կարողական լեզուն, Թուրքիայի ազգային օրագրութեան թոյլ կողմերը, ազգի իսկական պիտոյք ու կարօտութիւնը, միով բանիւ ամբողջ յօդուածը պէտք է, որ մեծ տպաւորութիւն արած լինի այդ տեղի կարդացող հասարակութեան վերայ։

ԼՈՌ ԽՕՍՔԵՐ, ՀՈՒՌՈՄԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ, ՀԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ «ազգային գործ» են համարում դոքա, և մարդ չկայ որ առանց շատ խօսելու, սուտ գնայ Հայաստան և իր պարտականութիւնը հանդարտութեամբ կատարէ, այլ ոչ թէ միայն գրել կարդալու մը գանի ազգի փրկութիւնը, արհամարհելով ազգի համար օգտաբեր արհեստները։ Ի հարկէ այդ բոլորը մեզ համար (Ռուսահայոց) ծանօթ պրեբներ են, բայց այդ տեղ պէտք է սուր ելլով քարոզվի, որ դոցա գազափարները վերջապէս դէտ գործնական բնթացք ստանան։

Ինչ և իցէ, շարունակեցէք անվհատ ազգի ուշը դարձնել այդ բաների վրայ, որն որ հարկաւոր և օգտակար է համարում ազգին, որով ձեր այդ տեղ մնալը անպտուղ չի լինի։

Զարմանում եմ երբեմն կարդալով Պոլսոյ լրագրութեանց մէջ, որ այդ տեղի ժողովրդեան մէջ աշխարհարարի և գրաբարի հարցը դեռ վճռուած չէ վերջնական կերպով։

Անհամբերութեամբ սպասում եմ Բիւզանդ Նորայրի բառարանին, եթէ տեսնէք Պ. Նորայրին, ասացէք որ դեռ բառականաբիւրեմ կարդացի նորա Հայկական բառարանութիւնը, և շատ կը ցանկանայի որ այդ տեսակ աշխատութիւնները շարունակէր գոնէ ժամանակ առ ժամանակ։ . . . . . .

Ձեզ միշտ յարգող

Բ. Պարկանեան

Ց. Դ. Տուել եմ որ մի փոքրիկ ռուսերէն յօդուածս տպեն, որ և կ'ուղարկեմ Ձեզ երբ պատրաստ կը լինի. նորա վերնագիրն է «Հայաստանի պատմութիւն Ասորեստանի աղբիւրներից»։

ԹԱՍՀԻՀ

Տիւնքի սարրաֆիեէ պէնտիմիզ.էն էսհամը ումումիեէ իչին, սաաթ 3տէ.քի ֆիեսամը գարշբսընա գօնուլան բագգամ 16 պրուշ 16 բարա օ. լաճագ եէրտէ, սէհվէն 17 ղրուշ 16 բարա օրմուշ տուր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓՈՆՈՍԵԱՆ

ՍԱՐՍԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 22 ապրիլ

Ինկլիզ	գօնսոլիտ	101-13/16
Էսհամը	Ումումիէ այբլարը	14-
»	» գարանտիր	14-1/8
1865	Իսթիգրազը	17-
1869	»	16-7/8
1871	»	74-1/4
1872	(Պօնտիւ Թրէզօր)	25-7/8
1873	»	16-1/8
Օսմանլը	Պանդասը	15-1/8
Ռուսիա	իսթիգրազը 1873	92-
Մբբրը	իսթիգրազը պիրէ.էմիշ	76-
»	իմթիեազը (շբմէնտը.)	95-1/8
Տէվլէթի Ալիէնին	1877 իսթիգ. բազը	88-1/4
Տարբա	սանիէ	74-1/2
Մբբրբն	Բօչիտ իսթիգրազը	97-
1877	Մաճարիսթան էսհամը	100-
Դամպիս	Բարիզ 3 այ վատէ	—

—

Բարիս, 20 ապրիլ

Ֆրանսբզ	ֆօնտսու 3%	03-
»	» 5%	120-10
Էսհամը	Ումումիէ այբլարը	15-05
»	» գարանտիր	14-95
1865	Իսթիգրազը	85-
1869	»	82-
1873	»	78-
Ռուսիէի	շբմէնտը. թահվիլա.	54-50
Օսմանլը	Պանդասը	650-
Դրէտի	Լիոնէ	837-50
Ռուս	ֆօնտսու 5% (1877	95-7/8
Ռուսիանբն	Շարք իսթիգրազը	61-
Իսթալիա	ֆօնտսու	89-90
Մբբրը	իսթիգ. պիրէ.էմիշ	382-50
Իսբանեա	խարիճի իսթիգրազը	22-
Դամպիս	Լօնտրա իւզէրինէ	25-32

Բարիս, (Պուլվար) 22 ապրիլ

Ֆրանսբզ	ֆօնտսու 5 %	119-97¾
Էսհամը	Ումումիէ	15-05

—

Վիէննա, 22 ապրիլ

Լօնտրա	իւզէրինէ գամպիա	118-10
Ռումէլի	տէմիր եոլ թահվիլաթը	25-50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ումմ.	ապրիլ 10 ագշմ.դբ.	16-17
» »	ապրիլ 11 սպհ. աչ	16-11
» »	Լն եիւքսէք	16-14
» »	Լն աշաղը	16-11
» »	Սաաթ 5 տէ	16-13
1863	Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	80-
1865	» » 6 % ֆ.	82-
1869	» (Բինար) 6 % ֆ.	81-
1872	» (Պօնտիւ Թրէզօր	26-
1873	» (Բինար) 6 % ֆ.	73-
Ռումէլի	շբմէնտբֆէր	54-1/8
Բաբօր	ղուրուշ	43-
Հէվալէսիզ	»	07-1/2
Ագէ	ֆայէզի %	8-

—

ԱԳՕՏԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹ

Դրէտի	ժէնէրալ 6 %	5-
Օսմէթէ	ժէն 6 %	5-
Իսթանպոլ	Պանդասը	10-35
Օսմէթէ	Օթօման	3-75
Թրամվայ	5 %	370-
Լավրիօմ	(մատէն)	107-

—

ԱԳԶԵԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը	վերասը 100 ղրշան	Ղշ Փ.
Ինկլիզ	վերասը	109-30
Ֆրանսբզ	ալթունու	87-22
Բօլ		90-07
Գրիմից	ալթունու	51-25
Պէեազ	մէճիտիյէ	107-22
Մէթալիք		209-
Պէշլիք		206-1/3
Ալթըլգ		125-1/3
Պագբը		670
Գարպօն	գայիմէսի գարիք	881

—

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն	եիւքսէք	940
Լն	աշաղը	940-
Սաաթ	5 տէ	940-